

KO2/24: Krevní obraz

Tento cyklus akreditovaného programu byl realizován v souladu s dokumentem *Plán EHK 2024*.

Vzorky

Vzorky pro tento cyklus byly připraveny na pracovišti subdodavatele. Jednalo se o vzorky čerstvé krve 2 osob.

Komentář supervizora

Cyklu se zúčastnilo 194 účastníků, z toho 31 ze Slovenska.

Vztažné hodnoty (AV)**Základní parametry krevního obrazu**

AV byly určeny jako robustní průměry výsledků všech účastníků.

RDW, MPV, nezralá frakce trombocytů, PDW

U těchto zkoušek i při použití vzorků nativní krve přetrvávají velké rozdíly ve výsledcích měření získaných na systémech různých výrobců. Proto tyto zkoušky hodnotíme v rámci homogenních skupin uspořádaných podle výrobce měřicího systému (kód P), kde jsou AV určeny jako robustní průměry. Hodnoceny jsou pouze skupiny s 5 a více účastníky.

MPV: Dlouhodobě pozorujeme neuspokojivé výsledky ve skupině **Abbott**, kde systémy S = 763 = Alinity, CELL-DYN Sapphire poskytují přibližně o 30 až 50 % větší výsledky než systémy Ruby a Emerland. Neutěšenou situaci dokumentuje rozptyl výsledků, kdy ve skupině Abbott je CV několikanásobně větší než v ostatních skupinách. To ukazuje, že výrobce nevěnuje harmonizaci výsledků napříč svými systémy dostatečnou pozornost. Stejná situace se opakovala i v tomto cyklu, proto jsme skupinu S = 763 nehodnotili.

Nezralá frakce trombocytů: I když byla celková úspěšnost povzbudivých 89 %, výsledky této nově zařazené zkoušky by byly ještě lepší, kdyby všichni účastníci vydali své výsledky v požadovaných jednotkách (tém, co chybovali, zasíláme individuální komentáře).

Pětipopulační diferenciaci

AV byly určeny jako robustní průměry výsledků všech účastníků. U zkoušek pětipopulačního diferenciálu dále (vždy s přihlédnutím k výsledkům daného cyklu) aplikujeme toto pravidlo: U populací buněk, kde je AV nízká (tj. $AV < 3\%$ z počtu leukocytů), upravujeme meze intervalu, ve kterém jsou výsledky hodnoceny jako správné, takto:

- Dolní mez (LL) intervalu je 0 (nula).
- Horní mez (UL) je spočtena pomocí AV a D_{max} nebo jako 3 % z počtu leukocytů (podle toho, co je vyšší), ale minimálně musí být $0,1 \cdot 10^9/L$.

V tomto cyklu byla výše uvedená korekce provedena u bazofilů.

Problematické výsledky jsme pozorovali ve skupině **Abbott**. Výsledky velmi odlehle od celkového konsenzu jsme získali u systémů S = 765 = Abbott CELL-DYN Ruby pro měření počtu neutrofilů, lymfocytů a bazofilů. Navíc tyto výsledky vykazovaly i velký rozptyl (CV v této homogenní skupině byl např. u neutrofilů 5x větší než u všech ostatních výsledků dohromady). Z uvedených důvodů jsme skupinu S = 765 nehodnotili. Přitom ale ostatní systémy Abbott měřily v dobrém souladu s konsenzem.

Podobná situace nastala u měření monocytů přístroji **Mindray** (P = 177). Skupina poskytla odlehle výsledky s násobně větším rozptylem ve srovnání s ostatními účastníky, a proto jsme ji nehodnotili.

Problematické výsledky pro neutrofilie a lymfocyty jsme zaznamenali ve skupině **Nihon Kohden** (P = 157), byli zde však jen 2 účastníci a nelze tak provést podrobnější komentář.

Dlouhodobá úspěšnost

V následující tabulce je uveden přehled celkové úspěšnosti účastníků tohoto cyklu za poslední 2 roky. V záhlaví sloupců jsou uvedena jednotlivá pásma úspěšnosti (procento zkoušek, u kterých účastník uvedl správný výsledek). Na dalších 2 řádcích je pak absolutní a relativní počet účastníků, kteří příslušné úspěšnosti dosáhli.

Úspěšnost		0 %	1 - 74 %	75 - 79 %	80 - 89 %	90 - 94 %	95 - 99 %	100 %
Úspěšnost slovy		nevyhovující		přijatelná	dobrá	velmi dobrá	výborná	
Počet	absolutní	0	2	0	5	22	48	117
	relativní	-	1 %	-	2,6 %	11 %	25 %	60 %

Poznámka: Svou vlastní celkovou úspěšnost za poslední 2 roky naleznete ve svém výsledkovém listu.

Celková úspěšnost většiny účastníků tohoto cyklu za poslední 2 roky je 90 % nebo vyšší.

Úspěšnost nižší než 90 % je třeba považovat za impuls ke zlepšení.

KO2/24: Krevní obraz**Formální nedostatky**

U některých účastníků zaznamenáváme poněkud iracionální přístup k počtu platných číslic, které uvádějí ve svých výsledcích. Základní pravidlo pro určení odpovídajícího počtu platných číslic zní:

Nejistotu výsledku zaokrouhlíme na jednu platnou číslici a ve stejném řádu vydáme výsledek.

Obecně lze říci, že pro naprostou většinu výsledků ve zdravotnických laboratořích s rezervou postačují 3 platné číslice. *Příklad z tohoto cyklu: Účastník uvedl výsledek pro zkoušku MCV 109,64 fL. Jestliže se nejistota (U_c) výsledku pohybuje v oblasti 1,7 % (viz tabulka níže), pak nejistota tohoto výsledku je přibližně 1,9 fL, zaokrouhleno na 1 platnou číslici 2 fL a výsledek tedy postačuje vydat jako 110 fL. Avšak číslice uvedené v tomto případě za desetinnou čárkou představují již jen šum, který neobsahuje žádnou užitečnou informaci.*

Nadbytečné číslice uváděné ve výsledcích představují zbytečnou zátěž pro příjemce laboratorních výsledků – kliniky. Neadekvátní počet platných číslic nelze přijmout ani s odůvodněním, že jde o důsledek přepočtu jednotek.

Edukační část cyklu – nejistoty výsledků měření

Přehled relativních kombinovaných rozšířených nejistot (U_c) uvedených účastníky naleznete níže v tabulce.

Zkouška	Minimum	Průměr	Maximum	n	Minimum	Průměr	Maximum	n
	[%]	[%]	[%]		[%]	[%]	[%]	
	Vzorek A				Vzorek B			
(150) Leukocyty	0,43	3,8	8,7	57	0,43	3,6	8,7	57
(151) Erytrocyty	0,09	1,8	5,2	57	0,09	1,9	5,2	57
(152) Hemoglobin	0,59	1,5	5,0	62	0,59	1,5	5,0	62
(153) Hematokrit	0,01	2,4	4,9	56	0,01	2,4	4,9	56
(154) MCV	0,20	1,7	5,0	54	0,20	1,7	5,0	54
(156) RDW	0,33	1,9	5,6	48	0,33	1,9	5,6	48
(155) Trombocyty	1,3	5,8	25	57	2,2	5,7	25	57
(157) MPV	0,49	3,2	11	44	0,49	3,3	11	44
(129) Nezralá frakce trombocytů	1,7	6,3	9,2	8	2,9	6,3	9,2	8
(158) PDW [%]	-	3,0	-	1	-	3,0	-	1
(165) PDW [fL]	0,72	5,4	11	27	0,72	5,5	11	27
(166) PDW [-]	1,2	4,5	10	6	1,2	4,6	10	6

Nejistoty svých výsledků uvedlo 62 účastníků, tedy třetina účastníků cyklu.

Průměrné velikosti nejistot mají realistický charakter. Stále se ale setkáváme s případy, kdy rozdíly mezi minimem a maximem jsou až řádové. Zejména v těchto případech doporučujeme ověřit, zda účastníci do výpočtu nejistoty zahrnuli všechny dílčí nejistoty a zda provádějí pravidelné revize (přepočty) svých odhadů nejistot, případně zda nedošlo k záměně jednotek a zda byla skutečně uvedena rozšířená ($k = 2$) nejistota.

Odborná supervize: RNDr. Soňa Vytisková, Ph.D.
(supervizor programu KO od roku 2024)
Vojenská nemocnice Brno
Zábrdovická 3, 615 00 Brno
e-mail: svytiskova@seznam.cz

Přílohy

Jako přílohu této zprávy jednotliví účastníci cyklu dále dostávají:

Název přílohy	Poznámka
Osvědčení o účasti	Dostávají účastníci, kteří splnili podmínky pro jeho vystavení.
Certifikát	Dostávají účastníci, kteří splnili podmínky pro jeho vystavení.
Výsledkový list	Dostávají účastníci, kteří uvedli výsledky.
Komplexní statistika	Pouze pro zkoušky s kvantitativními výsledky a dvěma vzorky.
Výsledky včetně nejistot (v grafech)	Pouze pro kvantitativní výsledky, u kterých účastníci udávají nejistoty výsledků.

Přílohy jsou identifikovány svým názvem, označením cyklu a kódem účastníka a jsou určeny pouze pro potřebu účastníka.

Další informace

Závěrečná zpráva s výjimkou příloh je veřejná. Jak účastníkům, tak ostatním odborníkům, jsou na adrese www.sekk.cz volně k dispozici další informace, zejména:

- Souhrnný přehled výsledků tohoto cyklu včetně této závěrečné zprávy.
- Kritéria (D_{max}) pro hodnocení kvantitativních výsledků.
- Dokument **Plán EHK** (obsahuje informace, které se týkají jak tohoto cyklu, tak EHK obecně).
- Vysvětlení obsahu jednotlivých výše uvedených příloh.
- Kontakt na poskytovatele EHK a na koordinátora EHK a seznam všech supervizorů včetně kontaktů.